

V rozpočtu je díra, která začíná přerůstat všechno ostatní

SZ seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-firmy-v-rozpocetu-hrozi-manko-20-miliard-vraci-se-napad-kratit-solarni-dotace-258993

Jiří Nádobá

Kromě koaličních sporů o peníze na bydlení, na platy a na školství bude muset vláda vyřešit v rozpočtu na příští rok ještě jeden problém, jehož velikost začíná přerůstat všechno ostatní.

V rozpisu peněz chybí podle zatím neoficiálních odhadů kolem 20 miliard korun, které by stát měl podle zákona poslat provozovatelům solárních a jiných dotovaných elektráren. Vláda však peníze potřebuje na jiné účely a na to, aby dodržela svůj ústřední slib ohledně snižování schodku.

Do hry se proto vrací nápad, zda solární podporu opět nezkrátit – byť stejný pokus tu byl už loni a k ničemu nevedl.

Tip od Seznamu

Srovnejte si ceny grilů. Ať se nespálíte. Na Zboží.cz je teď najdete za boží ceny.

„Probíhají jednání, jak snížit celkový objem dotací na OZE,“ uvedl bez dalších podrobností mluvčí Ministerstva financí Stefan Fous v odpovědích na otázky SZ Byznys ohledně miliardových nesrovnalostí. Zkratkou OZE se myslí obnovitelné zdroje energie, na jejichž provoz stát každoročně přispívá.

Letos má podpora činit podle posledních odhadů 36,8 miliardy korun, z toho státní rozpočet zaplatí 12,85 miliardy. Zbytek se rozpočítává do faktur spotřebitelů, tedy rovnou do cen elektřiny. Tento příspěvek už je však na stropě 599 korun za megawatthodinu včetně DPH, výš podle stávajícího zákona jít nemůže, přinejmenším u domácností.

Teplárny dostanou od státu miliardu, aby na zimu tolik nezdražovaly.

2. 9. 2024 8:40

Celkový účet za podporu má příští rok růst, což už potvrdil Energetický regulační úřad (ERÚ). Důvodů je několik. Jednak klesá cena elektřiny a také její spotřeba. Podle dotačních vzorečků obsažených v zákoně oba tyto trendy podporu zvednou. Okruh dotovaných zdrojů se navíc postupně rozšiřuje, příští rok se do něj mají vrátit teplárny vyrábějící souběžně teplo a elektřinu.

Jednou z cest by teoreticky mohlo být zvednout zelené poplatky největším odběratelům, tedy firmám. Ty ještě na stropu 599 korun nejsou a pro letošní rok jim stát na poslední chvíli ulevil, aby zdejší průmysl nebyl v nevýhodě proti zahraniční konkurenci.

Proti hrozbě větší zátěže se už ozval Svaz průmyslu a dopravy. Jeho šéf Jan Rafaj zelené manko řešil s ministry ve středu na jednání tripartity a z jednání si odnesl příslib, že na firmy se problém nepřenese. „Bylo nám řečeno, že u firem by k zvyšování poplatků nemělo dojít,“ přibližuje Rafaj.

Pokud to tak bude a o podporu se postará stát, pak mu podle odhadů svazu chybí v rozpočtu částka kolem 25 miliard korun. Podobné odhady v rozpětí mezi 20 a 25 miliardami korun uvádějí i jiné zdroje SZ Byznys obeznámené s průběhem aktuálních jednání.

V návrhu státního rozpočtu se naopak počítá s tím, že podpora neporoste, jak spočítal ERÚ, ale klesne. Místo letošních 12,85 miliardy Ministerstvo financí na tento účel vyčlenilo 8,5 miliardy.

Nákladné dotování obnovitelných zdrojů řešila vláda už loni v rámci konsolidačního balíčku. Ministr financí Zbyněk Stanjura (ODS) už tehdy navrhoval, že by se podpora mohla zkrátit, záhy od toho vláda ustoupila s odůvodněním, že na podporu je nárok ze zákona, že její přiměřenost stát za minulé vlády prověřoval a že další krácení by znamenalo riziko arbitráží.

Firmy z oboru se brání tím, že podpora už se v minulosti krátila víc než dost, naposledy zavedením solární daně v roce 2019. „Těchto retroaktivních zásahů už bylo v minulosti jedenáct. Podle nás už se opravdu udělalo všechno, co bylo obhajitelné před českou a unijní legislativou a neohrožuje zdejší investiční prostředí,“ uvedl k případným dalším zásahům Jan Fousek, předseda představenstva Solární asociace.

Fakt, že výrobci mají na dotace nárok ze zákona, zdůrazňuje také ERÚ. Pak se ale vrací problém, že v rozpočtu chybějí peníze. Na to upozornilo už také Ministerstvo průmyslu, přes které se podpory vyplácejí. Námitku chce uplatnit během září v připomínkovém řízení, než vláda na konci měsíce rozpočet formálně schválí.

Kolik peněz chybí, zatím nikdo z vlády nechce upřesňovat. „Výše nákladů na podporu obnovitelných zdrojů dosud není definitivně stanovena,“ uvedl mluvčí Ministerstva průmyslu Vojtěch Srnka. Nic bližšího k částce neuvedlo ani Ministerstvo financí nebo ERÚ.

Výpadek přes 20 miliard je pro vládu vážný problém. Jde o stejně peněz, o kolik má příští rok klesnout deficit státního rozpočtu. Jinými slovy, kdyby se nenašly a vláda si je musela půjčit, nesníží schodek, jak doposud slibovala. Stejnou částku, tedy 20 miliard, ministři už slíbili pro příští rok na zvýšení platů ve státní sféře.

Použijí trik jako s dálnicemi?

Teoretickou možností, o které však nikdo z ministrů zatím nemluvil, by mohlo být přenesení problému na státní akciovou společnost OTE. Ta z peněz dodaných Ministerstvem průmyslu podpory fakticky

vyplácí. Pokud by v rozpočtu peníze chyběly, OTE by je hypoteticky mohla vyplatit na dluh.

Šlo by o podobný trik, jak si Fialova vláda v letošním rozpočtu vypomohla s výstavbou silnic, dálnice a železnic. Ty se platí ze Státního fondu dopravní infrastruktury, který si navíc kromě obvyklého přidělu z rozpočtu půjčil 20 miliard od Evropské investiční banky.

Tento dluh se započítává do celkové bilance veřejných financí, ale ne do samotného státního rozpočtu, který je nejsledovanější vizitkou vlády. Jeho schodek díky klíče s dopravním fondem letos vyšel níž. Stejně by šlo postupovat s OTE, vláda by jen znovu musela vysvětlovat, proč dluhy takto schovává.